

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe o lună . 2 "

Nr. de Duminecă

Pe un an . 4 Cor.
; Pentru România și :
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se îna-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Schimbarea din România.

(*) Biurul oficios telegrafic comunică știrea, că dl D. Sturdza, primul ministru al României și ministrul de externe, și-a dat demisiunea din cauză de boală; M. Sa regele a primit demisiunea și după ce a consultat pe amândoi președinții corpurilor legiuitoare și pe miniștri, a numit prim-ministru pe dl Ioan I. C. Brătianu, ministru de interne, care va conduce, în același timp, interimar, și ministerul afacerilor din afară. Miniștrii și președinții corpurilor legiuitoare — spune telegrama — au fost unanim de acord, ca șef al cabinetului, și astfel și al partidului național-liberal, să fie dl Brătianu.

Ceeace dovedește, credem noi, armonie deplină în sânul guvernului și a celor două corpuri legiuitoare, în Cameră și Senat. Prin urmare și hotărârea ce anumează pe toți partizanii guvernului de a fi solidari întru a susține cabinetul în noua sa formație.

Schimbarea aceasta nu este însă numai o simplă schimbare de cabinet, ci o schimbare în șefia partidului.

Demisia dlui D. Sturdza este adică a se considera ca o retrogere definitivă de pe terenul vieții politice. Vârsta înaintată și o boală gravă au determinat această hotărâre, oricât de greu M. Sa regele Carol I se desparte de consilierul care l-a servit de când s'a urcat pe tron.

În felul acesta activitatea pe toate terenurile vieții publice a dlui Sturdza aparține

aprecierii istoriei. De constatat este acum faptul, că schimbarea de șefie în partidul liberal se petrece în liniște. Ceeace au hotărât miniștrii și președinții corpurilor legiuitoare este desigur în sentimentul comun al întregului partid. Iar schimbarea se produce în momente mari, istorice. Partidul liberal are adică grele sarcini de îndeplinit nu numai în ce privește afacerile interne ale țării, ci și în ce privește politica externă. Reforma agrară așteaptă să fie desăvârșită: ceeace cuprinde paragraful rigid al legii, trebuie pus în practică și pe cât sunt de nobile stăruințele bărbaților de stat ai țării, pe atât sunt de complexe și de grele problemele ce așteaptă deslegare.

În politica externă sunt și mai negri nouri.

Nu mai e azi secret diplomatic, că politica lui Achrenthal, inspirată de oligarhia maghiară, tinde la micșorarea prestigiului României; pe când cancelarul monarhiei austro-ungare stă adică, astă-vară, la sfat cu dl Sturdza, lucră și pentru intrarea în comisia dunărească a Serbiei și Bulgariei. O făcea, desigur, pentru a-i îndatora pe serbi și bulgari și a-i determina să stea demoli în fața anexării; dar nu e mai puțin evidentă perfidia față de România. În chestia încheierii convenției comerciale cu regatul, iarși oligarhia maghiară dictează.

N'am fi buni și sinceri frați, dacă n'am spure-o, cu acest prilej, că la noi sentimentul obștesc așteaptă o schimbare numai dela o altă atitudine a politicii oficiale a României. Fie-ne apoi îngăduit, ca îndeosebi dela

om nou, într'o situație schimbată, să așteptăm un revirement în politica națională. D-nul Brătianu a fost ministru de externe și, desigur, nu-i sunt secrete multe lucruri pe cari muritorii de rând nu le cunosc. De aci încolo nu numai ca ministru de externe interimar, ci ca șef de partid, d'odată cu puterea deosebită, are și o mare responsabilitate: aceea de a fi cu privire și la noi, căci incontestabil, atitudinea guvernelor României față de Austro-Ungaria are și trebuie să aibă efect asupra regimului ce li-se aplică celor trei milioane români din statul ungar. Și dacă e adevărat, că într'un stat reprezentativ Coroana face ceeace este în spiritul public al neamului, va să zică ceeace este și dorința ministerului, a trebuit să stăm nedumeriți și îndurerăți, când văzurăm că Alteța Sa regală principele Ferdinand al României se duce la Viena pe vreme când noi suntem dați pradă celui mai odios regim feudal și Francisc Iosif I sancționează tot ce-i prezintă Apponyi și Andrássy. Suntem, adevărat, un popor de țărani cari anevoie înțeleg înalta diplomație. Știm însă un lucru: țărani și nu boierii au susținut neamul atâtea veacuri d'arândul. Boierii pe cari i-am avut, s'au maghiarizat toți, i-am pierdut. Viitor nu putem deci avea, decât îngrădind țărănimea. Ori, acum regimul șovinist face planuri diabolice pentru a ne sparge țărănimea, a o lipsi de carte românească și de drept electoral. Involuntar ne gândim deci la cuvintele rostite de dl Sturdza nainte cu cincisprezece ani, când a zis: »Acei

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA».

Din valorile vieții.

De Ioan Slavici.

(Urmare.)

Ea l-a ascultat cu viață interesată și zimbând din când în când. Ei lucrul nu i-se părea o mișelie, ci mai mult o ștrengărie născocită de un om de spirit. — Ce e adevărat, dacă un om căsătorit, fie chiar și de curând căsătorit, are o aventură galantă!?

Asta se întâmplă foarte des. Partea hazoasă e numai, că e prins în cursă. Vre-un lucru mare nu e însă nici acesta: un mic scandal în familie, carecare explicațiuni, și totul se aranjază par'că n'ar fi fost nimic. Lucrul e însă mai greu când aventura galantă nu există, și Zoe eră de părere, că în cazul acesta cel mai firesc lucru e s-o pui la cale.

„Și cum credeai tu, o'ai putea să-l tragi în cursă? — Întrebă ea:

„Să zicem, — îi răspunse Bucur, — că vre-unul dintre agenții noștri electorali îl amăgește dându-i întâlnire cu câțiva alegători, care nu îndrăznesc să se pronunțe pe față contra guvernului“.

„Și ea este acolo, — grăi Zoe, — și sunt acolo și cei doi martori și se face scandal și vine comisarul, ca să încheie proces verbal“.

„De câte ori se întâmplă asemenea înscenări, — o'ncredință Bucur, — mai ales când e vorba să se pregătească vre-un divorț“.

„Eu sunt cu toate acestea de părere, că în asemenea dădane să nu intri, — stăruia dânsa. — Omul acela, femeia aceea și martorii aceia sunt niște mincinoși și dacă mint când îi plătești, li-e mai ușor să spună adevărul când îi plătesc alții, ba pot să și mintă. — Las-o! — Să nu crezi, că majorul sare să te scape, dacă intri în vre-o încercătură. Zice că el nu știe nimic, că ești un mincinos, și lumea pe el o să-l creadă. Astfel se pot asemenea lucruri la cale. — Li dai întâlnire și-l prinzi, iar atunci n'ai nevoie de martorii mincinoși, iară ea nu zice „carol“ ei 'nghite hapul. Iar aceasta nu e nici mișelie, ci o bună lecțiune“.

Așa eră fără îndoială mai bine, și abia acum se desmeticea Bucur și-i dădea seama, că nu e în adevăr atât de reu, cum își închipuisese el, fapta, pe care i-o cerea majorul.

„Dar dacă nu vine la întâlnire? — întimpină el.

„Nu e bărbat, care nu vine, dacă știi să-l ieși — îi încredință ea. — Lasă-l pe micul — Dacă nu ți-l dau gata în opt zile, să nu-mi mai zici Zoe“.

„Dar cu tot n'ajă vrea să te bagi tu în asemenea încercături, — grăi dânsul. — O să se vorbească la gazete, o să vie lumea...“

Zoei tocmai de asta îi ardea. Îi venia un fel de ameteală când se gândea, că timp de câteva zile numai despre dânsa se va vorbi și dintr'odată va ajunge femeie celebră.

„Dar cine, dacă nu eu? — îi răspunse ea. — S'o mai legăm de nasul alteia, care cere și ea ceva, poate și ea să vorbească și poate că nu e în stare să scoală lucrurile la capăt tot atât de bine ca mine? — Lasă-l pe mine, că

ți-l joc eu. Frumseța lucrului e tocmai s'o faci și s'o spui la toată lumea că ai făcut o dinadins, ca să rămâie de risul lumii. Alina nu mai merge la alegeri, — să fi sigur, că nu mai merge.

Asta o vrea și majorul“.

Bucur începu să ridă.

Lucrurile luau o întorsătură în adevăr hazoasă.

„Adecăte — mă întreb și eu de ce n'ai putea s'o faci, dacă o poți — grăi dânsul. — În adevăr, că nu te compromiți și nici n'ai nevoie de ajutor: zici că omul te-a urmărit și a-i scăpat așa de urmărirea lui“.

„De un ajutor tot o să am nevoie, — grăi dânsa — de cocosna Profira, dar nici ei n'o să-i spun, ce vreau. — Poate că tocmai la ea ori prin ea li dau întâlnire“.

Bucur se sentea par'că ar fi mușcat într'un măr pădureț, — dar, la urma urmelor, sunt înțepături, în care și asemenea persoane sunt bune de ceva, poate chiar indispensabile.

Ei rămase câteva timp pe gânduri, apoi iar se reivi duioșia firii lui.

Cu un ceas-două mai înainte era atât de smărlit și de desbătădușit, iar acum iar i-se luminase viața și o singură hotărâre îi mai rămăsese din toate sbuciumările: că, ori și ce ar fi, el iar se întorcea la meseria, de care se legau cele mai frumoase amintiri ale vieții lui.

Se vedea stăpân la casa lui săracă, iar nu unscăltă, de care se folosese alții, ca să pună la cale ticăloșii.

„Apoi, — îi zise el Zoei, — după ce trecem de aceasta, închiriez un locaș și-mi deschid bar-bierie. Să vezi tu ce bine o să ne fie“.

Zoe se uită cam speriată la el.

cari cred, că prin sfială și tăcere se pot strecura: greșesc; căci tăcând numai glasul celor cari cred că pot chinul pe români va fi auzit, și este de temut, că nu după mult timp vom plânge asupra ruinelor românești, din țara ungurească și greu vom răsufla atunci aci în Regat.

D'atunci noi tot mai greu o ducem, regimul oligarh a inventat tot mai multe pentru ruina noastră, deci și primejdia pentru regat, este tot mai mare.

Tânăr, în deplină rigoare, înconjurat de bătrâni încercați și mai ales de o generație generoasă, noi sperăm că sub șefia dlui Brătianu partidul național liberal se va achita cu cinste și demnitate de grelele îndatoriri ce-l așteaptă.

Dar de Crăciun — noui procese. In ziua de Crăciun dlui Russu-Șirianu și Constantin Savu au primit dela tribunalul din Oradea-Mare citațiunea să se prezinte la 19 c. — ziua de Bobotează — la judele de instrucție d'acolo pentru a fi ascultați într'un proces de presă...

Dacă nu se vor duce, chiar în sârbătoare mare, vor fi — duși!

D. Seton Watson desp e Ungaria. Cunoscutul publicist englez D. Seton Watson (Scotus Viator) publică o carte cu titlul *The future of Austria Hungary*. Iată cum caracterizează dânsul situația:

Clica ungurească a ajuns la capătul expedientelor ei. Situația în Austria și în Europa e potrivnică aspirațiilor ei și introducerea votului universal nu se mai poate amâna. Singura nădejde a Ungariei e votul universal pentru muncitori și naționalități cari prin actualul regim electoral îngust și corupt sunt cu desăvârșire excluse dela viața politică. Fuziunea partidelor coalizate încă nu are alt scop decât de a opune o împotrivire mai energică asaltului politic al naționalităților și al proletarietului.

Critica dreaptă a dlui Watson găsește un răspuns de amărăciune în presa ungurească.

El îi plăcea viața, pe care o vedea. Lăsa, că se deprinsese cu ea, dară încă îi păreau chiar și fără ea să se fi deprins. Era la fire și să umble, să vadă, să se arate, să se vîde în toate și să prină și de loi și de colo o vorbă. Gândul, că să fie soția unui bărbier n'o înșură. Și asădată însă el vorbise așa, că nu mai era chip, ca ea să zică — nu.

Era apoi la firea și la apăsăturile ei și cava ce-o mîna spre viața casnică.

Sunt o mulțime de femei, care știu să facă efect când se prezintă la lume, lăsat ochii tuturor se opresc asupra lor. Ele se îmbracă cu gust și-au ținută potrivită cu talia și cu gâtul lor. Fetele lor sunt înse amărite. Alorșii le sunt fără de călărie, ear a ca-ă la ele toate stau clăie peste grămada și prevală de ea deget de gros. Zoe nu eră de felul acestora. Tinea la curățenie și la buna rînduială, pe care nu numai o făcea cu plăcere, dar o și păstra cu un fel de grijă neadormită. Așa se deprinsese mai ales în atelier, unde venia multă lume și trebuia să fie totdeauna cea mai deplină curățenie. Ear o femeie, care are stăbuciuana aceasta, se îndrumază ușor spre căsnicie. — Mai eră apoi un lucru, care-o adimesia pe Zoe l și într'un salon de bărbierie e multă viață. Unul intră, altul iese, fel de fel de oameni, dala care poți să aflî multe.

„Și ea o să vă dau ajutor la țigerea în bună rînduială a salonului“ — grăi dânsa.

Bucur stete puțin pe gânduri. El nu-și făchipse lucrurile totmai așa. Dar nici că eră vorba, ca hotărîrea să se iee chiar acum.

„Da“, — zise el dar ceprins de sămțământul, că o nouă și mai binecuvîntată viață se va începe în curând pentru dînsul. (Va urma).

Propuneri de amendamente la proiectul votului plural. In sînul partidului kossuthist s'a luat inițiativa mai multor propuneri de amendamente la proiectul de reformă electorală a contelui Andrassy. Cel mai important amendament va fi desființarea celui de al treilea vot, încât nimeni nu va putea avea mai mult de două voturi. După proiectul ministrului 1534.443 alegători vor avea câte un vot, 866.267 alegători vor avea câte două și 217.791 de persoane câte trei voturi. Din voturile desființate ar fi 71.70% ungurești, 16.9% germane, iar restul de 11.4% ar fi voturile celorlalte neamuri. Aceștia ar pierde deci mai puține, iar ungurii mai multe voturi. Cum însuși autorul proiectului, ministrul a declarat că nu respinge amendamente de amănunt cari nu ating însăși principiile și intențiile proiectului, amendamentul ar avea perspectiva de a fi primit de însuși ministrul.

Iată însă și motivul pentru care el nu ne poate mulțămii, nici măcar mulcomii, deși poate ar ușura puțin asprimea proiectului. Nu amănuntele proiectului, nu dispoziții singulare din el, ci proiectul întreg, intențiile legiuitorului trebuiesc răspinse.

„Crăciunul românesc în Lipsca“.

Crăciunul, ziua de bucurie pentru tot creștinul, a fost o zi de bucurie și pentru românii aflați în Lipsca. Pătrunși de ideea sfîntă a solidarității și unirei, studențimea română de aici s'a decis, să-și țină prima ei serată în seara zilei sfînte, care ne aminește nașterea mîntuitorului. Mi-s'a umplut inima de bucurie, când am văzut numeroasa colonie a românilor în Lipsca. Dame, d-soare și domni, în total cam 50 persoane, adunați în diferite grupe, făceau să răsună dulcea și frumoasa limbă românească. După recomandările reciproce ne așezăm la masă, în fruntea căreia sta dl Grăstev Wegand, omul atât de iubit de poporul românesc. Veselia atât de caracteristică pentru neamul nostru, nu a lipsit în decursul mesei nici românilor noștri. Numai sentimente de înădușire sufletească puteai ceii din fețele lor zîmbitoare.

Discuțiile ce se începuseră cu însuflețire în toate părțile, au fost întrerupte prin glasul dlui Hora Petre Petrescu, care în toastul său mulțumeste dlui Wegand, că a avut bunăvoința a participa împreună cu doamna, la serata noastră; arată în puține cuvinte meritele ce și le-a câștigat distinsul domn profesor înaltea poporului, precum și dragostea și recunoștința ce l-o păstrăm toți românii. Trece apoi la o altă chestiune și anume: întemeierea unei societăți românești în Lipsca. Arată că toți studenții celorlalte națiuni au societățile lor, numai noi românii nu. Ba ce e mai dureros zace la faptul, că cu toate că suntem de atîta timp aici, sunt totuși așa de mulți, cari nu s'au văzut încă până astăzi, și aceasta încă o atribuie lipsei de societate. Încheie cu cuvintele: »Dele Dzeu, ca astăzi, când serbăm ziua nașterii Domnului, să serbăm ziua nașterii societății românești «România» — cuvinte urmate de lungi aplauze.

După dl Petrescu la cuvîntul dl Wegand comunică spre bucuria publicului, că d-sa dupăcum s'a ocupat și la trecut, așa se ocupă și acum cu soarta poporului român. Zice d-sa: »Nu am avut fericirea să fiu fiul poporului român dar cu toate acestea inima mea vă aparține d-voastră. Bucuria și fericirea poporului român este bucuria și fericirea mea, durerile lui sunt și durerile mele. Tocmai așa le simțesc toate cum le simțeste dînsul«. Își exprimă dorința de a cerceta tinerimea mai des seminarul românesc al d-sale, și adaugă că s'ar bucura foarte mult, dacă cuvintele dlui Petrescu, în ce privește întemeierea societății românești, ar afla răsunet în inimile noastre. Închină pecalul pentru prosperarea acestei societăți. A fost viu aplaudat.

Dl Virgil Madgear constată, că tinerimea primește propunerea întemeierii societății «România». Mulțumeste familiilor române, cari au luat parte

la serata de azi, precum și d-soarelor, cari prin prezența lor au ridicat mult nivelul acestei serate.

În decursul mesei s'a făcut și o colecție pentru gimnaziul din Brad, despre care va urma un raport deosebit. După masă a urmat dansul până la orele 2 din noaptea, când îndestulți sufletește cu rezultatul primei serate românești ne-am despărțit, exprimându-ne dorințele reciproce pentru o revedere cât de grabnică.

George Rimbaș,
stud. rev. mer.

Congresul profesorilor de limbi străine.

— Relație specială. —

Craiova, 24 Dec. 1908.

(Urmare).

Dl Bogdan Duica își dezvoltă disertația: „Ultimul stadiu al chestiunilor de didactică al limbilor străine“.

Pentru a analiza chestiunea mai bine, face o paralelă între țara noastră și Germania, care paralelă dă ca concluzie că am fi pe aceeași treaptă. În Germania, ca și la noi, nu s'a ajuns la o unitate de predare, fiind două metode, cea directistă și cea mijlocie.

Programul oficial reprezintă metoda mijlocie, care metode formează ultimul stadiu la noi. Analizează pe larg această metodă la noi și conchide că încă nu s'a ajuns la un mijloc cel mai perfect de a se învăța o limbă repede, temeinic și bine.

Ședința se ridică. Seara, joc. Hora dă o audiție în onoarea congresiștilor.

Ziua III-a

Ședința începe la ora 8. D-ra Ghisoiu face o lecție practică de limba franceză, după care urmează discuția lecției.

D-ra Ghisoiu a fost mult aplaudată.

La această ședință a luat parte și dl Spira Haret, ministrul instrucției.

La ora 11%, se inaugurează muzeul Aman; iar după masă are loc un frumos festival școlar, dat la Teatrul Național.

Ziua IV-a

Dl Simion Măndrescu, agregat la facultatea de litere București, își dezvoltă disertația: învățarea limbilor străine ca mijloc de de-naționalizare sau de întărire a naționalității. Studiul limbilor străine — zice d-sa — e numai atunci un mijloc de de-naționalizare, numai atunci când lipsește o conștiință națională. Din acest punct de vedere relevă greșala ungarilor față de frații noștri. Expune apoi pe larg foloasele vădite ce reese din acest studiu, care întărește și dezvoltă o literatură națională. Stăruiește asupra rostului clasicismului în cultura modernă, fără de care poate n'ar fi ajuns aici. Termină făcînd apel la profesori să-și dea sama de frumoasa lor menire.

Dl Linigaglia propune să se trimită o telegramă familiilor profesorilor italieni, cari au fost victimele cutremurului din Calabria.

D. Spira Haret se asociază la această propunere și roagă pe profesori să subscrie sama în acest scop.

Se face discuția asupra lecțiunii practice făcute de domnii Iordescu și Popa.

După masă se fac două lecții practice de limba germană de domnii Grimm și Lesca, Codreanu, și discuția lor.

D. Pompiliu Eliad, apoi își dezvoltă disertația sa: „Literaturile străine traduse“.

Comparînd pe literat cu pictorul, sculptorul, muzicantul și arhitectul, arată cât de nefericit e cel dintâi, care risică a nu fi înțeles de cele mai multe ori. — Studiul limbilor are mari foloase pentru comunicația sufletească și culturală din acest punct de vedere analizează limbile și literaturile greacă, latină, germană, engleză, italiană, spaniolă și franceză. Dar numai studiul exclusiv al limbilor ar fi o pierdere pentru omniura, căci care ar fi folosul lor pentru o state de 30 sau 40 de ani lipsită de elementele științei, cu mijlocul căreia puteau trăi. Pentru acest scop s'a recurs la traduceri. Expune inconvenientul traducerilor, cari nicicând nu pot fi fidele, însă în orice

ceș judece din punctul de vedere al timpului ce se cere pentru studiul limbilor, folosul lor e incomparabil. Și mai cu seamă acum când se cere excluderea clasicismului din învățământ. Numai prin mijlocul lor se poate cunoaște trecutul. Vorbește apoi pe larg de traduceri făcute în românește din cele mai vechi timpuri și folosul lor pentru literatura și sociologia românească.

Termină spunând că literatura noastră încă are nevoie de modele, pe care nu ni le pot procura decât traduceri.

D. Spiru Haret, mulțumeste profesorilor pentru că au răspuns la apelul d-sale, alevă folosul acestui congres, și-l declară închis.

Seara are loc masa oficială. A. Sever.

Scrisoare din București.

Țara în timp de iarnă. — Orașele. — Capitala. — Propășire și speranțe. — Patriotism.

București, 18 Dec. st. v.

Sărmană țară! ca într'un lițol de moarte te acoperit iarna în văluri de zăpadă...

E iarnă. Aerul e limpede și clar, dar ca atmosfera pură a Sudului cel cu azurul nepătat. Soarele strălucește tare, se vede bine, dar totuși pare posomorit. Și cum să nu fie?.. Nu vede decât o liniște mormântală, căci în ger și ghișă a încălțat iarna munca țaranului nostru. Prin vîzduh nu plutesc norii grei de fum ai fabricilor, ca în Apus, din șiruri largi de case cu etaj nu se aude ciocotirea mașinilor, pe șosele și căile ferate automobilul și trenul nu zboară așa de des ca în țările civilizate, de abia s'aude doar scârțâitul rotelor carului ce alunecă a bine pe zăpada înghețată...

Satul e gol. În intervale mari vezi trecând câte o sanie, pe drum, sficoasă și grăbită și aceste, cu teama par'că să nu turbure liniștea sfîntă a naturii adormite. Mai aștepti puțin: dintr'o casă, cu coșul ce fumează neîntrerupt, iese o fată, roșie la obraz și îmbrăcată bine. Merge la fântână și scoate apă, ghețoasă, apoi se întoarce iar în casă. Peisajul nostru de iarnă nu-l învrednicește decât cu o privire repede și distrasă. Ce să-i ofere tinerei pline de viață natura aceasta care respiră moartea?..

Inchiziți, ca în vizuine, stau sătenii noștri în colibe lor. Câmpia și colinde strălucesc ca argintul în bătaia razelor de soare, dar ei nu le văd. De pe câmp iepurii vin, prin grădini, până în preșjma casei și câprioarele rătăcesc în voia lor peste cgorul împietrit. La adăpostul și căldura vetrei țărani nu știe decât de poveștile Constanței, țărana doar e mai harnică: toarce, sau coase lele albe și ȋșoare pentru vremea când soarele va străluci iarăși în raze calde-calde asupra câmpiei, și cu toții vor ieși iar, țărani și țărance împreună, la muncă și la viață!..

Am știut să dau cetățenilor această mică schiță a vieții românești dela țară, iarna. Și putem zice că e viața întregii țări, a dulcii noastre Români, căci e viața celor patru milioane și jumătate de țărani români. E munca lor — care acum iarna păstrează odihna ce li-o împune natura — e munca lor care acoperă, an de an, câmpurile cu rod îmbelșugat, e munca și energia lor vânjoasă și mereu proaspătă care ne dă recolta, întotdeauna mult așteptata recoltă care ține temelii statului românesc.

România e stat agricol și din motivul acesta iarna transformă întreaga țară într'un noian inert de zăpadă. Când însă ne vom creă industria noastră națională, o industrie puternică de stat civilizat, când răvna de continuă muncă și priceperea acestui muncii va pătrunde în toate straturile societății noastre, atunci iarna nu va mai produce această discontinuitate de muncă pe care o avem încă mai ales la țară. Natural că aceasta se va face numai încet, ținând pas cu dezvoltarea culturii, și trebuie să ne bucurăm că, și în această privință, s'au făcut progrese mari față de trecut.

Mai e puțină viață la orașe. Deși țara e mică și destul de săracă, deși faptul că industria de abia e în fașe nu îngăduie un avânt mai repede al dezvoltării orașelor, țara noastră stă relativ bine în ce privește comunele urbane. Avem, în afară de capitală, cinci orașe cari ating sau întrec con-

siderabil cifra de 50.000 de locuitori: Craiova, Ploiești, Brăila, Galați și Iași. Fiecare din aceste cinci orașe are un viitor frumos, fiind centrul unei anumite regiuni. Craiova e mică și drăguță capitală a 'Olteniei', Ploieștii sunt centrul regiunii petrolifere, atât de bogate, și punctul de intrare în bircuvântata vale a Prahovei, Brăila și Galați sunt porturile în cari se revarsă o altă bogăție a țării, cea mai importantă, grânele, iar Iași sunt centrul comercial al Moldovei de sus și centrul cultural al întregii Moldove.

Afară de aceste principale orașe de provincie România mai are multe orașe și orașele înfloritoare: Constanța, port la Marea-Neagră care s'a dezvoltat mult în timpul din urmă, Botoșani, Bacău, Turcu-Severin, Bărlad, Focșani Dorohoiu, etc. Îndeosebi Moldova e bogată în orașe, dar dorere!, ele sunt copleșite de avida populație semită. Statul român va fi nevoit să păsească, încurând, în mod energic și necruțător împotriva acestei plăgi care conșumă lacom o mare parte a forțelor poporului nostru din Moldova.

Tot începutul e greu. Viața de oraș de abia a încolțit la noi în țară. Și mai ales acum, iarna, te izbește pustiuul țării, acest larg întins, înțelesnit, mort... Mergi ore întregi, ore lungi, fără să dai de un oraș sau orașel — d'abia zărești doar coperișurile înzăpezite a satelor presărate departe deolaltă. Crivățul o ia razna peste câmpii măturând laolaltă troiene de zăpadă în calea trenului semet și acoperind drumurile pe cari nu mai poți străbate decât în zăna ușoară. Țara întregă seamănă a fi un g'ecer uriaș din a cărui criacnt se ridică, de abea ici-colo orașele, modeste, ca niște colibe de adăpost...

Să vedem capitala. E o oglindă fidelă a țării, peartă timbrul suav al firei naționale noastre. Dacă doriți să vedeți o capitală care să arate în chipul cel mai precis, cel mai frumos și îndulcitor individualitatea neamului a cărui inimă este, veniți la București. Vezi aici urmele promerete ale trecutului nefericit, năzuințele energice ale prezentului și operile cari ne dau țării speranței unui viitor mai bun. Mahalalele vechi, de sute de ani de vechi, bisericile sărace, vechi și ele, cari își răsar înainte în tot a doua stradă, străzile lătoralnice nepavate, casele mici și dărăpănate dela periferii sunt încă o reminiscență destul de puternică a trecutului, bulevardele din ce în ce mai frumoase, dar încă nezdite, civilizarea care se înalțăpânește încetul cu încetul asupra teritorului întregului oraș, sunt iccana timpurilor pline de zburcămări pe cari le trăim, iar în ochii poporului care locuiește această capitală citești speranța pe care o simțește mereu, pentru viitor.

Cât ni-e de drăgă această capitală a noastră. Și cât de mult se trebuie să țină fiecare român la orașul acesta mare. Bucureștii! Ei sunt inima noastră, ei sunt orașul simțirii românești, orașul speranțelor românești, spru el stau sfințite privilegiile a milioane de români, și dacă acum e numai răspândit și nu și puternic și frumos, cum ar trebui să fie, datoria noastră e să-l ridicăm la rangul care i se cuvine: să ne fie o adevărată capitală!

Priviți cum s'a oprit tramvaiul, bietul tramvai cu cal, din cauza zăpezii. Și unde le uși: pretutindeni zăpadă, mare, nemăturată, — ca pe Bărgan... Crivățul se repede cu furie deasupra coperișelor caselor mici, și cotind par'că prin străzile înguste și colțoare, te labește, la colțuri în față ca o armă de vrășmas. Printre casele destul de respirate, frigul se sălășluiește așa de tare în cât pare a uita că mai trăiesc și oameni pe aici...

Cire să care zăpada multă care s'a îngrămădit pe străzi? Ea-l atât de multă iar brațe atât de puține!.. Ar trebui să fim mai mulți, de două ori atât de mulți, popor, românesc, cari să dăm banul nostru pentru înălțirea Capitalei noastre, dar, vai!, jumătate din neamul românesc mucește și se abate, iar truda lui nu e pentru — București.

Dar după iarnă — această iarnă cumplită a cărei aspect m'a îndemnat să fac reflexiile de mai sus — după iarnă vine primăvara. Niciodată ea nu ne-a înșelat, ci a venit. Oh! să sperăm și noi într'o primăvară, o primăvară care să ne facă beți de putere, de energie, beți de viața multă ce ni-o dă, o primăvară care să ne rein-

vie totmai cum reinvie soarele de Aprilie munte și plaiu.

Suntem deap pe calea propășirii și tot mai adânc pătrunde în inimile noastre vorbele de speranță și conștiință pe cari ni-le șoptim unul altuia și cari sunt ecoul convingerei unui neam întreg. Am zis: tot începutul e greu. Am făcut acest început, în multe privințe, aici în țară: ne-am ridicat cu stăruință la rangul unui stat agricol civilizat. A încolțit chiar și viața de oraș, industria, la noi și cu răspândirea culturii se purifică din ce în ce mai mult moravurile, rămase atunci în urma epocii Fanarioșilor. Starea economică merge din ce în ce spre bine. Toate orașele și orașelele sunt legate printr'o rețea de căi ferate, destul de deasă, ici-colo vezi fume-gând coșurile câte unei fabrice și din munca tot mai stăruitoare a câmpului ne vin roadele cari ne dau cea mai multă speranță și energie. Ele și cei cari muncesc ca să ni-le dea!

Românii din Ungaria nu au puterea statului și nu pot să-și zidească orașe, orașe românești. Dar nimeni nu-l va putea împiedeca să simțească, mult-mulț și adânc, românește. *Mircea Russu.*

Inaugurarea muzeului și bibliotecii Aman din Craiova*).

Importanța și folosul unei bibliotecii e atât de vădită, că formează un criteriu la judecarea culturii culturale unui popor. Neamul nostru frământat de atâtea mari chestiuni de viață, e a fresco ca aceste fraze de cultură să rămâie pe o treaptă mai joasă.

Acum când în puternic curent politic, curentul raționalist, reclamă binefacerile culturii pentru masa poporului ca să se folosească de roadele civilizației și să cristalizeze viitorul neamului, această chestiune ocupă primul rang și din această cauză, inaugurarea acestei instituții, e un eveniment.

Și de altfel lucrul s'a înțeles și aceasta înțelegere s'a manifestat prin prezenta și cuvântarea dinu Spiru Haret, ministrul învățământului.

Așa fiind fapta răposatului Aman, merită înalta reconștiință nu numai a țării, ci a neamului pentru care și-a lăsat munca vieții sale și a soției sale.

Și cu acest prilej e locul de amintit și fapta fratelui său Teodor, pictorul, care a lăsat averea sa pentru muzeele din București.

Felicit e neamul ce are asemenea fi.

Craiova, 25 Dec. 1908.

A. Sever.

Criza guvernului austriac.

Viena, 10 Ianuarie.

Pe ziua de 20 Ianuarie e convocat din nou parlamentul și guvernul va trebui să se prezinte în calitate de guvern definitiv înaintea lui. Primul ministru Bienerth a primit angajamentul dela coroană să formeze un cabinet parlamentar și-și dă toată silința ca să-și implinească misiunea.

Unicul obstacol eră dieta din Boemia. Dacă dl Bienerth reușe să-i asigure existența, cabinetul eră format deja, însă adunarea deputațiilor nemți din Praga din 4 Ianuarie a condamnat-o la moarte. C'hii au respins cererile nemților, formulate de dep. Eppinger și nemții nu vor să mai lucreze împreună cu dușmanii lor pentru binele unei țări, pe care cu drag ar vedea-o dismembrată în 2 zone naționale.

Dl Bienerth însă nu a descurajat, ci a aflat o formulă nouă pentru înțeghearea unui guvern coaliționist, care în esență nu-i nouă, ci a fost practică deja de predecesorul său dl Back: el voințe să-i înzestreze pe șefii cel mai marcanți politici cu portofeluri și ministerul va purta titlul de ministeriu de *concentrație*. Acest titlu voințe să spună, că prădiele parlamentare nu se obligă prin intrarea șefilor lor în guvern de

* Câteva note biografice sunt necesare. Alexandru Aman, fratele pictorului Theodor Aman și fiul serdarului D. Aman s'a născut la 1820. Studiile secundare și-le-a făcut la colegiul sf. Sava până la 1844, când plecă la Paris de unde se întoarce la 1848 licențiat în drept. Apoi e numit magistrat la Craiova, înaintat până la ultimul rang în magistratura craioveană, prim președinte la curtea de Apel. Cultura sa aleasă și faptele bune și înălțătoare făcute în viață, le explică ființa acestui muzeu. A. S.

a votă cu guvernul. Iarăși va veni ministrul președinte și va pretinde dela ei să înfrunghie partidele lor în favoarea guvernului: vechiul sistem Beck se va moșteni, cu deosebire numai, că Bienerth nu dispune de iscusința predecesorului său.

Până acum numai în cercurile deputaților ochi există dorința serioasă de a intra într'un astfel de ministeriu; în acest fel voese ei să iasă din atarea dezolată, în care se află în urma nimicirii lui „Narodni Klub”. Creștinii sociali zic cel puțin, că nu au prea mare interes la formarea cabinetului, nemții vreau răgaz.

Dacă opiniile lui Bienerth vor fi zădărnice, se va prezenta la deschiderea parlamentului un guvern birocratic cu caracter definitiv.

Dietele din Austria.

În ziua de 8 Ianuarie s'au deschis sesiunile dietale din Austria-de-jos, Kraia și Cö z. La dieta Austriei-de-jos a fost numit mareșal al țării principele Liechtenstein, iar locțiitor Lueger. Dintre proiectele cele mai importante de lege, ce s'au desbătut și votat pe cale urgentă, e de relevat „legea kolisko”, care decide, ca pe întreg teritoriul țării să fie limba de propunere la școli numai cea germană.

În Kraia (Carniolia), unde după noua reformă electorală slovenii sunt în majoritate, deschiderea dietei a fost foarte furtunoasă. Slovenii cer înlăturarea președintelui țării, Schwartz, pe motiv că a reprimat revolta din Laibach cu ajutorul miliției, care ar fi procedat fără scrupul față de sloveni. Totodată sunt indignați pentru numirea profesorului german Dr. Belar ca inspector școlar. Când a spărut Schwartz la sala dietei a fost înfrunghiat cu strigăte de indignare.

Congresul socialistilor români ținut pe stradă.

Nu este o glumă, ci purul adevăr, ceea ce spune titlul acesta. Congresul partidului socialist românesc din Ungaria a fost convocat pe zilele de 9 și 10 Ianuarie a. c. st. n. Într'o hotărâre memorabilă și la noi prin cinismul și volnicia ei, poliția din Arad a oprit ținerea congresului.

În motivarea acestui act, poliția spune că partidul socialist din Arad a ținut zilele trecute congresul încât nu-i nevoie de un nou congres. Cât pentru un partid socialist românesc, el nu există și poliția nu recunoaște existența lui. *Ceace vor convocatorii congresului, zice poliția, nu-i propagandă socialistă ci naționalistă românească.* De altcum, poliția spune că nu are un interpret pentru limba românească încât nu poate urmări și controla cuvântările oratorilor ținute în diferite dialecte.

Ei bine, hotărârea asta a poliției este nedemnă și rușinoasă de poliția unui oraș modern cum e Aradul... După o existență de mai mulți ani a partidului socialist românesc după ce iel și-a ținut chiar anul trecut aici, timp de două zile, congresul său într'o sală a primăriei din Arad, cu permisiunea și sub auspiciile poliției locale, vine tot poliția locală și declară că acest partid nu există și nu-i recunoscut! Ieste într'adevăr colmea cinismului fără pereche de-a proceda într'un mod atât de samavolnic și nepăsător de chiar faptele tale anterioare. Poliția din Arad s'a întrecut în acest fel singură și nici dușmanii ei nu puteau să-o compromită într'un chip mai strășnic.

Motivele adevărate, firește, nu sunt acestea, ci e altul, pe care poliția a avut francheța de-a-l mărturisi singură. E faptul că socialistii români se organizează pe bază națională, că țin congrese românești și și afirmă caracterul său românesc fără a-l pierde pe cel socialist. Aceasta supără poliția noastră,

căci ea vrea să împedice orice organizație națională a noastră, fie pe bază socialistă, fie burgheză. Mai mult chiar, poliția adaugă în actul ei că ar permite congresul dacă s'ar ține ungurește, dovada cea mai bună că ea nu cere convocatorilor schimbarea vederilor lor socialiste, ci maghiarizarea lor.

Dar mai e și o rașine pentru poliția unui oraș ca Aradul, cu o populație de 12.000 de români să declare că nu are nici un funcționar care să cunoască limba românească (cauza cu diferitele dialecte, firește, un pretext, căși se știe cât de mici sunt deosebirile provinciale ale limbii românești dela Nistru și până la Tisa și nu este poate pe întreg continentul o limbă mai unitară în privința asta, ca limba românească).

Congresul pe stradă.

Văzând zădărnicia apelurilor lor la președintele poliției și la primar, socialistii români au hotărât să țină congresul pe stradă. Sâmbătă ei au plecat în grup dela localul lor, pe strada Deák Ferencz și au străbătut tot balavardul principal până la păduricea orașului. Mergând mareu pe stradă președintele, dl. Sava S. Demian a deschis congresul, spunând că partidul e persecutat mai întâi fiindcă-i românesc, nu fiindcă-i socialist. Au mai vorbit dl. Pompei Băuțeanu delegat lugojan, apoi dl. Gh. Terean și E. Epescu pentru votul universal.

Poliția a urmărit grupul fără a-l ajunge. Președintele pe stradă și prin tramwale chiar, membrii congresului au fost urmăriți și controlați de agenții poliției pentru a nu țină congresul.

A doua zi congresiștii au plecat la Timișoara, unde s'a ținut congresul în mod mai sumar luându-se vre-o două hotărâri pentru votul universal și pentru organizare și presă.

O adunare de protestare oprită.

În acelaș timp socialistii români din Arad au anunțat pe ieri, Duminică o adunare de protestare împotriva poliției. Adunarea era convocată pe orele 3 după prânz pe piața Thököy, dar a fost și ea interzisă de poliție, care a declarat că nu va permite decât o adunare în limba ungurească.

Demisia dlui D. Sturdza.

Dl Ionel Brătianu ministru-președinte al României.

D-nul Dimitrie Sturdza a rugat pe M. S. Regele să-i primească demisiunea din cauza stărei sănătății sale.

M. S. Regele primind demisiunea a cerut ca membrii guvernului împreună cu președinții Senatului și a Adunării deputaților să și arate părerea asupra alegerii persoanei căreia urmează a fi încredințată președinția consiliului de miniștri.

Președinții Adunărilor și toți membrii guvernului exprimând adâncă lor mâhnire pentru retragerea d-lui Sturdza, în unanimitate au fost de părere ca președinția consiliului să fie încredințată dlui Ion I. C. Brătianu.

M. S. Regele aprobând această părere, a numit de d. Ion Brătianu, președinte al consiliului de miniștri prin Decretul Regal cu Nr. 3467 de azi 27 Decembrie v.

Toți miniștri actuali rămân în funcțiile lor.

Iată textul demisiei adresate de dnul A. Sturdza M. S. Regelui:

Sire,

Ajungând la adânci bătrânețe după o viață întreagă consacrată timp de peste o jumătate de veac scumpei noastre patrii, am de-

pășit limita, pe care de mult mi-o hotărâsem pentru a mă retrage din activitatea publică și simt că purerile nu-mi ajung pentru a purta mai departe sarcina grea pe care Majestatea Voastră mi-ați încredințat-o.

În momentul de a mă retrage exprim din adâncul inimei dorința, ca opera generației mele săvârșită sub înalta conducere a Majestății Voastre, să fie continuată cu aceeași tărie de convingere și cu aceeași abnegațiune patriotică, care ne-a însuflețit pe noi.

Cât voi mai trăi nu voi înceta să mă rog a tot puternicului ca să ocrotească zilele Majestății Voastre și a întregii familii regale și să binecuvinteze munca urmașilor noștri.

Mulțumesc Majestății Voastre pentru încrederea ce mi-ați arătat-o în cursul atâtor decenii cât m'ați învrednicit a fi sfetnicul și conlucrătorul Majestății Voastre.

Rog dar pe Majestatea Voastră să binevoiască a primi demisiunea mea din postul de președinte al consiliului de miniștri și de ministru al afacerilor străine.

Sunt cu cel mai profund respect al Majestății Voastre prea supus și prea devotat servitor.

Președinte al consiliului de miniștri și ministru al afacerilor străine Paris 22/1 Decembrie până la Ianuarie 1908/1909.

D. Sturdza

Consiliul de miniștri întrunindu-se ieri la ministerul de interne a adresat dlui D. A. Sturdza următoarea telegramă:

Dlui Dimitrie Sturdza

Hotel St. James

Rue de Faubourg, St.-Honore,
Paris

Consiliul de miniștri adânc mâhnit de hotărârea ce ați luat de a vă demite din înalta însărcinare de a conduce lucrările sale, vă exprimă cele mai călduroase și mai devotate urări de însănătoșare.

Lungile și neobositele servicii aduse țării printr'o muncă lăminată pusă în serviciul celui mai înalt patriotism va fi purura o plăcă pentru noi și ne vor îmbărbăta pentru a duce mai departe lucrarea stăruitoare făcută sub conducerea d-voastră pentru întărirea patriei noastre.

Catastrofa îngrozitoare din Sicilia.

Sedința camerei Italiene.

Roma, 26 Decembrie. Sala și tribunalele sunt pline de lume. Sunt de față toți miniștri și notabilitățile parlamentare. Președintele la picioare înconjurat de întreg biroul, pronunță un discurs; toți deputații ascultă la picioare. În timp ce președintele vorbește, mai mulți deputați plâng. Președintele comemorează catastrofa și în mijlocul aclamațiilor trimite un salut savranilor și escadrelor, mateloșilor și soldaților marinei și armatei italiene și ai națiunilor străine cari s'au asociat la dolul italian. Aclamațiunile s'au reînnoit, când președintele a zis că Messina și Reggio se vor naște din nou. Primul ministru Giolitti, în mijlocul aclamațiilor continue, declară că Messina și Reggio vor renaște și trimite un salut tuturor națiunilor străine; depune un proiect prin care se iau măsuri la favoarea provinciilor devastate. Președintele numește o comisiune care va referi mâine asupra proiectului. Acest proiect autorităz guvernul să preleveze suma de 80 milioane din excedentul bugetar al exercițiului 1907/8 pentru trebuințele de a se repara și reconstrui edificiile.

Roma, 27 Decembrie. Camera a reluat discuțiunea proiectului de lege privitoare la măsurile de ajutorare a victimelor cutremurului de pământ.

1. „Intru amintirea marelui Andrei“, cuvântare rostită de elevul N. Muntean. 2. „Sărmana frunză“ duet executat de elevii G. Soleca și N. Eromia. 3. „Povestea vorbei“ poezie declamată de eleva V. Polverejan. 4. „In amintirea lui Schiffmann“, cuv. rostită de eleva Ana Polverejan. 5. „Maica precurată“, cântare executată de corul fetițelor. 6. „Școlarul“, poezie decl. de P. Căprescu. 7. „O investigație școlară“, piesă în 4 acte predată de elevele dnei A. Păcășanu. 8. „Imnul unirei“ cântat de corul băieților. 9. „Corbul și Vulpea“, poezie decl. de Maria Norlea. 10. „Țiganul și albina“ poezie decl. de G. Bălan. 11. „Povestea găștelor“, poezie declamată de G. Draguescu. 12. „Vivat țona mea“, cântare ex. de corul băieților. 13. „Țigaru la muncă“, decl. de S. Costea. 14. „Dochia“ cântec ex. de corul fetițelor.

O fericită idee a fost de a pune un elev și o elevă să rostească discursurile bine alcătuite din partea dnei A. Păcășanu și domnului I. Vois, în cari se apreciau într-o formă accesibilă pentru popor meritele lui Șaguna și Schiffmann. Cuvintele înțelepte a unor conducători cu tragere de inimă pentru neamul lor petrecute prin simțirea curată a sufletelor nevinovate de copii au avut efectul dorit. Am văzut bătrâni, cari lăcrămau când li se lămură din partea nepoților rostul bisericii și a școlii românești.

Dintre celelalte puncte cari toate au stărnit valori de veselie a plăcut foarte mult piesa predată de elevele dnei Păcășanu, cari prin Jocul lor drăgălaș combăteau unele din păcatele multe de cari este copleșit poporul nostru dela sate. Landă li se cuvine deci aceluia cari merg înainte pe drumul spinos, dar neșus de mărț și apostolatului, amintirea lor va trăi veșnic în sufletele celor desrobiți de suferințele peșimilor și a întunecării.

Un abonat.

— **Tuberculoza și telefonul.** În urma unui articol publicat în ziarul medical „The Lancet“ din Londra asupra primejdiilor de molipsire prin aparatele telefonice, s'a încercat o curioasă experiență la unul din telefoanele biroului poștal din Central Exchange. Încercarea s'a făcut în un transmisor de pe gura căreia s'a luat tot praful găsit și s'a inoculat la doi porci de India. Unul din ei a murit în 23 de zile după inoculare, iar autopsia a dovedit ravagiile tuberculozei. Al doilea a murit după 26 de zile și semnele de fizic cari de asemenea s'au constatat au în gândit să se tragă concluzia, că germenii tuberculozei pot fi transmiși și prin aparatele telefonice. Prin urmare, e necesar să se dezinfecteze periodic aparatele publice sau particulare. Aceasta se face zilnic la cele 50 de telefoane din Sick-Exchange din Londra cu ajutorul unui dezinfectant aprobat de departamentul poștelor. Dar până acum pilda aceasta n'a fost urmată. Se speră că experiența dela Central Exchange va avea ca efect generalizarea acestei măsuri de precauțiune.

— **Tifosul în Sibiu.** Cazurile noi de tifos sunt acum mai rari, iar dintre cei bolnavi mulți s'au însănătoșat, astfel, că acum mai sunt 240 bolnavi civili și 101 militari.

Pentru **Vatra Lominoasă**, institutul de orbi înființat și susținut din grația M. Sale Reginei României, dra Emilia Rațiu, venerată văduvă a fostului președinte Dr. I. Rațiu, a trimis o sumă de bani mai însemnată.

Drept răspuns a primit următoarea telegramă dela una din doamnele de onoare ale M. Sale Reginei:

„Majestatea Sa regina Vă mulțamește cu recunoștință pentru dragostea ce i arătați ajutând-o în opera sa umanitară. Arătați-vă viile sale mulțămiri tuturor subscrișilor din liste. Scrișoare urmează.“
Zoe Bengescu.

— **Nașterea unei noi principese române.** Declarația legală a nașterii noii principese a fost făcută de A. S. R. Principele Ferdinand care a semnat actul.

Martori au fost domnii miniștrii Toma Stelian, Emil Costinescu și I. C. Brătianu.

Iată cuprinsul extractului de naștere:

Primăria comunei București
Oficiul de stare civilă.

EXTRACT

Din registrul actelor pentru născuți pe anul
una mie nouă sute opt.

No. 8929.

Din anul una mie nouă sute opt, luna Decembrie, ziua douăzeci și trei, la orele 8 seara.

Act de nașterea principesei Ileana, de sex feminin, născută la douăzeci și trei ale acestei luni, la orele șase post-meridiane, în orașul București la casa părinților săi dela palatul Cotroceni, fiica A. S. R. Principei Ferdinand al României, de ani 43, și a A. S. R. Principesei Maria de ani 33, după declarațiunea făcută de către A. S. R. Principele Ferdinand, care ne-a prezentat Principesa.

Martori au fost d-ții: Toma Stelian, ministrul de justiție, Emil Costinescu, ministru al finanțelor și I. C. Brătianu, ministru de interne, care au subscris acest act, după ce li s'a cetit, împreună cu noi și cu declarantul.

Constatat după lege de noi Vintilă Brătianu, primar al comunei București și oficer al stărei civile.

Declarant: (ss) Ferdinand de România.

Martori: (ss) Toma Stelian, Emil Costinescu, I. C. Brătianu.

Ofițer al stărei civile: (ss) Vintilă Brătianu.

Șeful serviciului (ss) O. Filacto.

Actul original, care este scris pe pergament se va păstra într'un dosar special, în arhiva oficiului de stare civilă a capitalei, iar mălne va fi transcris în registrul de nașteri.

În ajunul Crăciunului a fost la palatul Cotroceni un adevărat pelerinaj. Mii de persoane din toate straturile societății au ținut să se ducă și să-și manifeste mulțumirea pentru nașterea noii principese române, înscriindu-se în registrele deschise în acest scop.

Doră registre au fost complet scooperite cu încălțuri, printre cari figurează bărbații politici din toate partidele, toți deputații și senatorii din Capitală, printre cari am observat pe d-ții M. Ferichide, Take Ionescu, Al. Marghiloman, Al. Constantinescu, N. Filipescu, M. Desliu, Dr. Leonte, Vintilă Brătianu, Dr. Botescu, P. S. Aurelian, Dr. I. G. Duca, Costescu-Comăneanu, Dr. Angheliescu, C. Dicescu etc., etc. În afară de oameni politici și-au depus încălțurile numeroși preoți, medici, avocați, funcționari, precum și un mare număr de doamne din elita societății.

Au venit și trimțoare telegrame din toate unghiurile țării.

Asupra zilei când se va face botezul, nu s'a fixat nimic, rămărând ca M. S. Regele să hotărască.

Starea A. S. Regele Principesa Maria, fericita mamă, cât și aceea a noii născute e foarte bună.

A. S. R. Principesa Maria mărăncă cu poștă și e bine dispusă.

— **Crăciunul în Ghioroc.** În Anul acesta s'a făcut la Nașterea Domnului la Ghioroc din podgoria Aradului o sărbătoare bisericăscă așa frumoasă că rămăne în mintea poporului multă vreme. Au slujit la liturgie și vecernie părințele Vășan cu diaconul părinte Sever Secula.

Popor a fost foarte mult și a doua zi a fost și mai mult ca să audă cântarea cu glasul frumos al părintelui Secula. A doua zi a predicat părintele Secula, de s'a însuflețit poporul. Ar fi bine de s'ar mai face de astea pela sate. *Un Ghiorocan.*

— **Un prânz preistoric.** Da, preistoric, cu mâncări de mil de ani și cu o futură veche de nici mai mult nici mai puțin, cam 20,000 de ani. Iată cum. Prânzul s'a dat la profesorul Herz din Petersburg. El a invitat dăunazi pe niște savanți la o masă cu friptură de — mamut. Profesorul Herz a făcut disecțiunea unui mamut găsit în Siberia și adus în capitală. Urșagul animal va fi pășit cu stăți și găsit pe urmă; va fi căzut dela un loc prapuros și va fi fost îngropat în gheața și zăpada ce s'a prăvălit asupra-i și locul întreg a fost năpădit de apă, care înghețând a format un excelent frigifer și a păstrat doblălocul îngropat acolo timp de vre-o 20,000 ani, căci această epocă din care se trage Toată masa asta de carne fu transportată la Petersburg unde în cursul lucrărilor sale profesorul Herz avu ideea să guste carnea și o găsi delicioasă. Alt savant, egiptologul Amelineau contribuă grău de vre-o 3-4000 ani găsit în piramidele Egiptului din care se făcu pâine pentru aceasta. Di Hemolle directorul școlii franceze de arheologie din Grecia prezintă vin din pivnițele vechiului Corint.

Prânzul a fost excelent, căci friptura are un gust picant de vânat, pâinea bună și vinul stră-

vechi va fi făcut pe savanți să facă un — chef modern.

— **Școala pentru economia de casă** (școala de menaj), susținută de Reuniunea femeilor române din Sibiu, deschide la 15 Ian. n. un curs de bucătărie fină. Cursul va dura dela 15 Ianuarie până la 15 Aprilie. Taxa lunară a acestui curs e de 80 cor. Elevele primesc locuința și întreaga întreținere în internatul școlii. Informațiunile se pot primi dela Dra Tulla Bogdan, Sibiu, strada Baier Nr. 1. În timpul acestui curs școala primește și execută comande pe lângă prețuri convenabile. *Comitetul reuniunii.*

— **Invitare.** Societatea Academică Social-Iltarară „România Jună“ are plăcuta ocaziune a vă ruga să binevoșiți a lua parte cu stimate familie la serbarea anului nou împreună cu dans, ce va avea loc Miercuri în 31 Decembrie 1908 st. v. în Kursalon (l. Stadtpark). Ținuta de seară. Începutul la orele 8 și jumătate seara. Pentru comitet: *Coriolan de Pop*, președinte; *Nicolas Băila*, secretar l.

x În parfumerie domină sezonul actua parfumerie dulci. Cele mai distinse sunt: Sirene și Divinia Kielhauser, Ausonia, Rubidia, Ceur d'Amour, Ruyter & Gallel, Buvardia și Ideal Houbigaut, Floramy, Azurea Piver. Dintre parfumeriile mai vechi e parfumul de violette care cucerește mereu. Are mare depozit *Dubniewicz*, *Oszkár* drogherie și parfumerie Cluj, Deák Ferencz uteza, pe care îl recomandăm în atențiunea on. public.

x **Weinberger Ferencz** ginșvergin popular în Arad str. Andrassy Nr. 20. Recomandă cele mai frumoase și mai ieftine foarte convenabile ordori de Crăciun și de anul nou, cu prețuri foarte moderate.

x **Sticlărie, porceranuri, lămpi și obiecte de lux de argint de chisă** se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașii lui Müller S o m l y a l, Kolozavár: Koszoth Lajos utca 4 nr. care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahere de apă cisălate 72 cr.

Vă rugăm să fiți atenți la firmă

x **Recunoștință.** St. domn I. Triska în Cluj. Vă acuc la curioșință și pentru lucrarea primită vă exprim cea mai caldă mulțămită, căci prin repararea d-tre specialista a mecanismului, pianul a devenit deplin folositor. — Torda Szt. László, contele *Nicolae Mikos*.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 5 Ianuarie, 1909.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1908 (100 kg.)	25-32—25-34
Șăcară pe Aprilie	18-54—18-56
Căcuruz pe Mai	14-70—14-72
Ovăș pe Aprilie	17-28—17-30

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următor

Grâu nou

De Tisa — — — —	24 K. 90—25 K. 85 fl
Din comitatul Aibel —	24 > 70—25 > 60 >
De Pesta — — — —	24 > 80—25 > 70 >
Sămătenese — — — —	24 > 85—25 > 60 >
De Bacica — — — —	24 > 95—25 > 85 >
Săcară — — — —	20 > 10—20 > 30 >
Orzul de nutreț, cvallit I.	16 > 10—16 > 30 >
> de cvallitatea II.	15 > 70—16 > 00 >
Ovăș de > I.	17 > 25—17 > 50 >
> > II.	16 > 95—17 > 25 >
Căcuruz — — — —	13 > 80—14 > 20 >

Poșta Administrației.

Gheorghe Lungu, Dobrița. Am primit 12 cor. ca ab. până la 1 Iulie 1909.

Gregoriu Dergel, Sibiu. Mai 6 cor. aveți rest pe 1908.

Demeștru Pop, Fărăgiu. Primitiv ofertul d-tale.

Redactor responsabil **Constantin Savu.**
Editor proprietar **George Nichiu.**

Concipient cu praxă

afă aplicare momentană în cancelaria avocatului

Dr. Lucian Borcia
Sibiu (Nagyszeben).

Inscripții școlare

conform ordinațiunii ministrului de culte și instrucțiunii, precum și a forurilor bisericesti-școlare, se află spre vânzare la:

Librăria diecezană din Arad.
Prețul 8 coroane.

Higiena produselor alimentare.

Cărnuri, pasări, ouă, pește, lapte, brânzeturi.

Toxicitățile alimentare, calitățile alimentelor, conservarea, alterațiunile și falsificațiunile de

M. PENESCU, medic veterinar
Ploiești (România).

Prețul lei 1.50 franco la autor.

Strămutare de cârnățarie!

Am onoare a încunoștința on. public, că

cârnățaria

în str. Eötvös Nr. 11 am strămutat-o în

str. Sina Nr. 4.

Cu stimă

Prokopetz József.

In atențiunea medicilor și a barbierilor.

În primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascut și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascut în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN.
Kleine Ring 25.

ANUNȚURI

Primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate.

Procurați

dela librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU
învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antalogie a cântărilor bisericesti la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare, pe 2 coloane, litere latine, apar roșu-negru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc. Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar brășat 10 cor. legat în pânză frumos arit 12 cor., legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provazut cu scuti-toare (tock).

Întrebuințarea »Cantorul Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericesti, ca: mineiul, triodul, pentecostacul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta treime și cei 4 evangeliști, după Smigelsch.

Raritate bisericască, mai 200 exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericesti.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

Cele mai bune mașini de cusut de azi sunt

PFAFF

Mersul ușor fără șgomot. Ediție de gust. Durabilitate fără seamăn. În întrebuințarea cea mai effină, cea mai practică pentru broderie artistică. Se pot căpăta în magazinul lui

Hammer Vilmos
Maestru de electricitate
Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se ețtuesc imediat și se trimitt cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Oltoiuri de struguri
expediază, garantând de sol asortiment bogat, care de ani e recunoscut de primii și cel mai tralnic:

Küküllőmenti első-szőlőoltvány-telep
proprietar: **Caspari Frigyes,**
Medgyes 23. sz. (Nagyküküllő megye).

== Potiți și cereți prețuri curente ilustrate! ==

Din prețul curent se pot cetti scrisori de recunoștință din toate părțile țării; și așa toți cei ce doresc să comande pot cere mai întâlu informațiuni dela persoanele cunoscute așa verbal ca și înșoris, despre încrederea ce pot avea în ferma de sus.

Dela

THEIL JÓZSEF

fabricant de salamă și cârnățării în Mediaș (Medgyes)

se capătă următoarele:

Cârnățării pe Ianuarie:

Salamă ung. prima	— — — —	prețul 1 kg. Cor. 2.75
prețul se urcă lunar cu 10 fil.		
Cârnaț veritabil de Crakovia	— — — —	1.90
» de Paris	— — — —	1.40
» veritabil de Debrețin	— — — —	1.70
» de șuncă	— — — —	2.40
» de Galiția	— — — —	1.40
» afumată	— — — —	1.20
Șuncă afumată	— — — —	1.20
Salamă cărnoasă de Cluj	— — — —	1.20
Sălămină de Debrețin afum. și cu ardei	— — — —	1.20
» groasă albă	— — — —	1.20
» afumată	— — — —	1.20

Catalog de prețuri se capătă dela Theil József fabricant de salamă în Mediaș (Medgyes). ! — strigă

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
» » box » » » » . . .	K 11.—
» » șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
» » » » » » cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Prima fabrică pentru slefuitul sticlei, pentru lucrări artistice de sticlărie și fabrică de oglinzi din sudul Ungariei

Arad V, Pécskai-ut 17. Telefon 525.

și-a pus în funcțiune uzinele sale în ziua de 21 Oct. 1908.

Efectuește repede și ieftin comenzile următoare:

Oglinzi șlefuite sau simple, lucrări de sticlărie artistică încadrate în aramă pentru instalații de vitrine, geamuri călitate, oglinzi de Veneția. Lustruire — de oglinzi vechi cu prețuri moderate. —

TRISKA J.

Primul depozit de pianе din tot Ardealul.

Kolozsvár (Cluj) Sétatér utca Nrul 10
Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabricile celebre din țară și din străinătate precum și atelierul său de reparat instalat din nou, în care pianurile vechi și stricate să repare repede, prompt și estin cu mijloace moderne.
Pianuri cu chiri ieftine.

Dubinievicz Oszkár

comerçant de articole medicale chimice și parfumuri.

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Recomandă în prețurile cele mai ieftine:

Esențe de rom și licheuri cu prescripții de pregătire.

Văpseli mirositoare

parfumuri, pudre, săpunuri din țară și str.

Din azete pentru instrumente de manicurare și parfumuri.

etrol-China

cel mai bun mijloc contra mătreaței a căderii părului și cărunțirii. Prețur Cor. 1.20.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

Ruzicna ul 1.

ZAGREB

Ulaska ul 22.

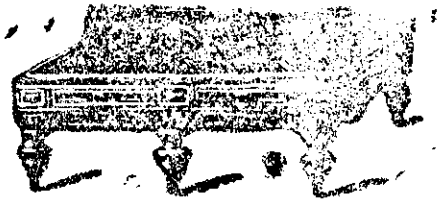
Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat.
Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și biurouri, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

Trimit gratuit

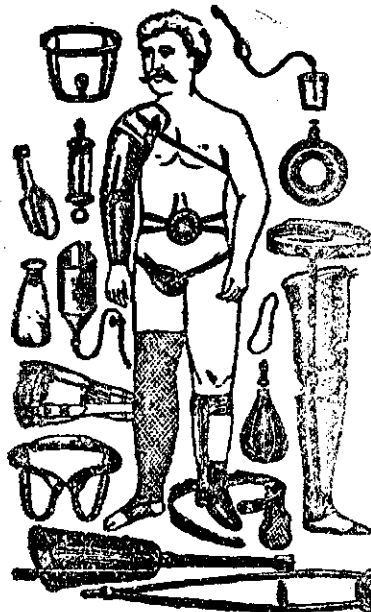
și porto-franco catalogul meu mare ilustrat despre

arme, cartușe

și montir întreg pentru vânători.

Armele vândute de mine sunt încercate cu îngrijire, sunt de cea mai bună calitate, construcție exactă. Garantez pentru funcționarea fără eusur.

OBERTH VILMOS, deposit de fer
Mediaș — Medgyes.

Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare depozit de instrumente medicale bandajii pentru hernie și pentru pânțele, ochișoare veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești suedeze și de Solingen și briciuri, mașini ortopedice marca Gillette, picioare artificiale, cordoanel ruzit Diana și specialități franțuzești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám

Atelierele fabricii în strada Petőfi numărul 2.

Preț curent gratis.